

Коментарі
Київського національного університету імені Тараса Шевченка
до зауважень і рекомендацій, викладені у звіті експертної групи
«Про результати акредитаційної експертизи освітньої програми»
25336 Історія мистецтв
Рівень вищої освіти – бакалавр
спеціальність – 032 Історія та археологія

<i>Звіт ЕГ</i>	<i>Коментар КНУ</i>
Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми	
<p>ОП регулярно переглядається але не всі зустрічі оформлюються формально, тому ЕГ рекомендує посилити проактивну участь усіх стейкхолдерів, в першу чергу випускників, шляхом не тільки анкетування, але залучення до перегляду елементів ОП не тільки в якості слухачів. Вибіркові ПРН не забезпечені обов'язковими компонентами, що вимагаю змін.</p>	<p>- Зустрічі, на яких відбувається обговорення ОП, оформлюються і зберігаються в гаранта ОП та на випусковій кафедрі. Зокрема, на ЕГ були надані протоколи таких обговорень: протокол №6 від 30.01.2023; протокол №11 від 8.06.2020.</p> <p>На зустрічі по обговоренню ОП запрошуються здобувачі ОП, випускники, стейкхолдери, адміністрація факультету, про що зазначалося гарантом ОП та адміністрацією факультету при зустрічі з ЕГ. Більше того, такі заходи фіксуються і викладаються для ознайомлення у відкритий доступ: http://www.art.history.univ.kiev.ua/page/Spivpratsya-zi-steykholderami-103.html; https://www.youtube.com/watch?v=_orxTyYtUFQ;</p> <p>Зустріч 15 жовтня 2020 із здобувачами освіти, гарантами ОП "Історія мистецтв" бакалаврського та магістерського рівнів та представниками ринку праці http://www.art.history.univ.kiev.ua/page/Spivpratsya-zi-steykholderami-103.html</p> <p>- Вибіркові ПРН є вибірковими – тими які студент здобуває якщо обирає запропоновані розробниками блоки («Історія мистецтва Європи та США» та «Історія українського мистецтва») дисциплін (якщо не обирає то і не здобуває). Оскільки вони вибіркові то і забезпечуються дисциплінами вибіркових блоків.</p> <p><i>Просимо членів ГЕР не зважати на ці зауваження ЕГ</i></p>
Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми	
<p>Додаткові ПРН 15,16,17,18 згідно матрицями забезпечення програмних результатів навчання відповідними компонентами освітньої програми забезпечується виключно вибірковими дисциплінами, забезпечені лише вибірковими компонентами. Це недолік, бо всі без винятку ПРН мають бути забезпечені обов'язковими дисциплінами. Однак у зв'язку з тим, що справа з обов'язковими ПРН виконується у повному об'ємі згідно Стандарту ЕГ рекомендує внести відповідні зміни в ОП та НП, в разі</p>	<p>Члени ЕГ дещо помилилися – додаткові ПРН 15, 16, 17, 18 не є обов'язковими для всіх здобувачів програми (про що чітко зазначено в описі програми), їх здобувають тільки ті студенти які обирають один із запропонованих розробниками вибіркових блоків («Історія мистецтва Європи та США» та «Історія українського мистецтва»), тож природно що вони забезпечуються не обов'язковими ОК, а ОК з вибіркових блоків.</p> <p><i>Просимо членів ГЕР не зважати на це зауваження ЕГ</i></p>

Звіт ЕГ	Коментар КНУ
необхідності звернутися до відділу, ЗВО, що відповідає за підвищення якості освіти.	
Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання	
<p>Попри чітко окреслену й оприлюднену на сайті ЗВО інформацію визнання результатів навчання, здобутих у процесі неформальної та/або інформальної освіти здобувачі вищої освіти демонстрували поверхневе розуміння визначених процедур. З метою забезпечення кращої поінформованості здобувачів вищої освіти, які навчаються на ОП рекомендуємо організувати додаткову роз'яснювальну кампанію щодо можливостей визнання результатів навчання, здобутих у процесі неформальної та/або інформальної освіти.</p>	<p>Питання визнання результатів навчання, здобутих у процесі неформальної та/або інформальної освіти, а також особливості подібного навчання, неодноразово обговорювалося на засідання Вченої ради факультету, членами якої є представники студентського самоврядування, які оперативно доносять рішення Вченої ради здобувачам. Положення щодо визнання результатів навчання, здобутих у процесі неформальної та/або інформальної освіти знаходиться у постійному відкритому доступі на сайті Вченої Ради університету, а також на факультетському сайті. Однак, слід зауважити, що бажання скористатися можливостями визнання таких результатів навчання здобувачі освіти на ОП “Історія мистецтва” досі не висловлювали.</p>
Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою	
<p>Необхідно активніше залучати студентів до наукової роботи з огляду на наявність в ОП трьох курсових робіт. Рекомендуємо удосконалити процес мотивації здобувачів до участі у програмах академічної мобільності.</p>	<p>Здобувачі ОПІ регулярно залучаються до наукової роботи беручи участь у загальноуніверситетських та загальнофакультетських наукових конференціях. Зокрема, підтвердженням цьому є участь здобувачів освіти за ОП “Історія мистецтв” у студентських наукових конференціях “Шевченківська весна” та “Дні науки історичного факультету”, на конференціях, організованих іншими закладами освіти з наступною публікацією досліджень, напр.:</p> <p>Хібовський В. 1 курс https://antikvar.ua/chomu-vazhlyvo-govoryty-pro-dekolonizatsiyu-muzeyiv/</p> <p>Тимків А. 3 курс http://www.history.univ.kiev.ua/naukove-tovaristvo/nts-publications/she-history-2020/,</p> <p>Горбач І. «Зв’язок, витоки і впливи кельтської міфології на творчістьДжона Толкіна» https://t1p.de/uig22</p> <p>Клочко В. 4 курс «Образ лева у давньогрецькому мистецтві як запозичений зі Сходу» https://t1p.de/nucqj</p> <p>Тимків А. Політичні партії обох Ірландій...Збірник матеріалів студентів, аспірантів та молодих вчених, Спільний проєкт каф. історії середніх віків та візантистики ЛНУ ім. І. Франка з НТС історичного факультету КНУ ім. Т.Шевченка. - м. Львів, 5 грудня 2020 року. - 81-85 с.</p> <p>Також кафедра, від початку створення, проводить щорічні міжнародні науково-практичні конференції «Текст і образ: взаємодія наративу і візуальності», у яких активно беруть участь здобувачі освіти, що і відображено у програмах та матеріалах конференцій.</p>

Звіт ЕГ	Коментар КНУ
	<p>Академічна мобільність всебічно заохочується. Інформація про різного роду можливості відділом академічної мобільності університету надсилається на факультети. У свою чергу, заступник декана з наукової роботи та міжнародних зв'язків розсилає її представникам студентського самоврядування та старостам академічних груп для інформування усіх здобувачів освіти. Зокрема, впродовж останніх років, правом на академічну мобільність скористалися такі здобувачі освіти за ОП "Історія мистецтв" - Веселовський Ю., Поліщук Ю. (наказ 84-36, від 7.04.2018 р.; Патриляк М. наказ 1247-36 від 3.10.2022.</p> <p>Інформація про особливості академічної мобільності оприлюднена на сайті кафедри: http://www.art.history.univ.kiev.ua/page/Mijnarodna-spivpratsya-Akademichna-mobilnist-78.html</p> <p>На цій же сторінці оприлюднено прізвища здобувачів ОПІ, вказується по якій програмі здійснювалася їхня академічна мобільність.</p> <p>-Вичерпна інформація про академічну мобільність міститься також на сайті КНУТШ https://mobility.univ.kiev.ua/?page_id=2&lang=uk</p>
Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність	
<p>Слабким моментом, на думку експертної групи, є занадто переобтяжена Програма комплексного державного екзамену, яка включає навчальний матеріал освітніх компонентів (з нормативного та вибіркового блоку), за якими вже був здійснений попередній семестровий контроль упродовж навчання.</p> <p>1. Рекомендовано сконцентрувати програму державного екзамену на кількох базових дисциплінах зі спеціальності.</p> <p>2. Рекомендовано посилити інформування здобувачів вищої освіти щодо основ академічної доброчесності.</p> <p>3. При перевірці робіт на плагіат, варто зменшити людський фактор шляхом конкретизації числових показників з можливими особливостями для спеціальності..</p>	<p>1. На ОПІ Історія мистецтв не передбачений комплексний державний екзамен. Останній рік завершується складанням комплексного кваліфікаційного іспиту, складання якого передбачає присвоєння професійної кваліфікації.</p> <p>Під час Комплексного кваліфікаційного іспиту здобувач, який планує пов'язати свою професійну діяльність із сферою мистецтва, повинен продемонструвати знання основ сучасного законодавства щодо культурної спадщини, особливостей функціонування музейних установ, художніх галерей, виставок, мистецьких центрів; вміння орієнтуватись у науковій та періодичній літературі з актуальних проблем історії мистецтв тощо. Сучасні підходи до формування програми кваліфікаційного іспиту передбачають орієнтацію не на дисципліни, а на результати навчання, тож рекомендація обмеження кількості ОК не має змісту.</p> <p>2. За результатами соціологічного опитування:</p> <ul style="list-style-type: none"> - 90% респондентів підтвердила поінформованість про принципи академічної доброчесності та наслідками її порушення; - для 90% опитуваних цілком зрозумілі правила академічної доброчесності, встановлені в університеті; - з процедурою перевірки студентських робіт на плагіат, в тому числі курсових та кваліфікаційних робіт ознайомлені 70%.

Звіт ЕГ	Коментар КНУ
	<p>Такі високі результати пояснюються тим, що кафедрою проводиться постійна робота зі здобувачами щодо академічної доброчесності. Також на сайті кафедри існує окремий розділ присвячений академічній доброчесності http://www.art.history.univ.kiev.ua/page/Akademichna-dobrochesnist-104.html</p> <p>Також у <i>Методичних рекомендаціях з підготовки курсових, бакалаврських, та магістерських робіт з історії мистецтв</i> є розділ присвячений академічній доброчесності і як уникнути плагіату.</p> <p>3. Станом на сьогоднішній день, як на факультеті загалом, так і на випусковій кафедрі зокрема, перевірка робіт на плагіат здійснюється за допомогою онлайн-сервісу для запобігання плагіату Unicheck. Також відповідальність за дотримання здобувачами академічної доброчесності під час написання курсових робіт несе науковий керівник, який може самостійно перевіряти роботу на плагіат.</p> <p>З процедурою перевірки студентських робіт на плагіат, в тому числі курсових та кваліфікаційних робіт ознайомлені 70% див. розд. 5: https://drive.google.com/file/d/1_Kn0ckeM4wYjpNrbmx7WH6t_cLTwdOyI/view</p>
<p>Незважаючи на ті удосконалення, які були зроблені кафедрою та Гарантом ОП, ЕГ зафіксувала окремі недоліки.</p> <p>Серед них: недостатнє залучення фахівців-практиків до аудиторних занять;</p> <p>- професійні кваліфікації викладацького складу є релевантними, але наявні приклади, коли викладач не має відповідних публікацій чи стажувань (чи їх не наведено у відповідній таблиці);</p> <p>- відсутність чіткої та прозорої системи рейтингування науково-педагогічних працівників. Експертна група рекомендує в нести до діючого в ЗВО Положення про забезпечення якості освіти та освітнього процесу в Київському національному університеті імені Тараса Шевченка (http://surl.li/ejlkd) шкалу рейтингового оцінювання діяльності науково-педагогічних працівників та кафедр університету, а також ввести практику оприлюднення результатів рейтингового оцінювання викладачів на вебсайті</p>	<p>Критерій 6. Людські ресурси</p> <p>1. Кафедрою щорічно залучаються фахівці-практики з числа роботодавців та стейкхолдерів до аудиторних занять. Наприклад: 2022-2023 рр. на кафедрі працює старша наукова співробітниця Національного музею імені Богдана та Варвари Ханенків, мистецтвознавиця асистент Ольга Новікова;</p> <p>2021-2022 рр. Міщенко І. І. кандидат мистецтвознавства, заслужений працівник культури України, член Національної спілки художників України, з досвідом роботи у галузі експертної діяльності, мистецтвознавства, музейної справи, редагування наукових публікацій та мистецької освіти.</p> <p>2021-2022 рр. проф. Школьна О.В. єдиний фахівець в Україні з питань українських фарфору, фаянсу, скла та художнього текстилю. Має теоретичну підготовку та практичну діяльність в сфері експертизи та атрибуції творів мистецтв.</p> <p>2020-2021 рр. Кашшай О.С., кандидат мистецтвознавства, член національної спілки художників України, арт-менеджер, старший викладач кафедри образотворчого мистецтва Інституту мистецтв Київського університету імені Бориса Грінченка;</p> <p>2020-2021 рр. Добріян Д.М. Генеральний директор Міського музею «Духовні скарби України»</p> <p>2020-2021 рр. Гоцало К.В. старший науковий співробітник Національного музею мистецтв імені Богдана та Варвари Ханенків</p>

Звіт ЕГ	Коментар КНУ
<p>університету. - Бажано висвітлювати інформацію щодо професійного розвитку викладачів на сайтах випускових кафедр, зокрема в електронних портфоліо науково педагогічних працівників, а також забезпечити в межах ЗВО підвищення педагогічної майстерності шляхом створення власних курсів; налагодити співпрацю з роботодавцями у контексті системного викладання дисциплін та методик викладання.</p>	<p>2019-2020 рр. Кудрявцева К.П., кандидат мистецтвознавства, практикуючий художник і член Національної спілки художників України. 2019-2020 рр. Пруденко Я.Д., к.ф.н., відомий в Україні та за кордоном практикуючий куратор, автор багатьох кураторських проєктів медіамистецтва.</p> <p>2. Університет здійснює рейтингування науково-педагогічних працівників, як тематично (за публікаційну активність, кращий викладач року тощо), так і в цілому за результатами роботи упродовж року (що є основою для преміювання), про що ЕГ говорилось під час зустрічей. Щодо особливостей рейтингування зазначалось що неможливо зводити в єдиний рейтинговий список НПП які займають різні посади (професор, доцент, асистент), а також порівнювати досягнення НПП (чи кафедр) які працюють в кардинально відмінних предметних областях (хімія і історія, математика і медицина, комп'ютерні науки і право тощо). Зазначалось також що при рейтингуванні НПП за результатами роботи за рік за основу взяті трудові функції визначені професійним стандартом «Викладачів закладів вищої освіти», зокрема у 2022 році бралися до уваги наступні групи чинників: участь у розробці і менеджменті освітньої програми (у т.ч. виконання обов'язків гаранта); кількість і склад афілійованих з Університетом наукових публікацій за рік; навчальне навантаження; навчально-методичні розробки; організація і участь у конференціях/форумах/круглих столах; наявність афілійованих з університетом грантів/міжнародних проєктів; керівництво науковою роботою студентів, керівництво студентами на міжнародних конкурсах/олімпіадах; участь у роботі редколегії наукового журналу, НМК факультету/інституту; участь у розробці стандартів, загально-університетських нормативних документів тощо. Фіксація конкретної шкали рейтингового оцінювання в нормативних документах практично нівелює стимулюючу роль рейтингування, оскільки НПП починають працювати на оцінку, що доводить практика не тільки нашого університету, а й інших університетів України. Університет категорично незгоден із вимогою оприлюднення результатів рейтингового оцінювання викладачів на вебсайті – таке оприлюднення в більшості університетів Європи, Канади і США вважається неетичним, оприлюднюються зазвичай прізвища тільки тих викладачів які зайняли провідні місця в рейтингах.</p> <p>3. Інформація щодо професійного розвитку викладачів оприлюднюється на сайті кафедри у розділі Викладачі. Там же викладені сертифікати та стажування викладачів, публікації, інформація про наукові інтереси, відеолекції тощо.</p>
Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси	
Детальніше ознайомити учасників освітнього	-Гарант, куратори курсів та ОПП регулярно інформують здобувачів щодо вирішення

Звіт ЕГ	Коментар КНУ
<p>процесу з формальною процедурою вирішення конфліктних ситуацій.</p> <p>На думку здобувачів вищої освіти окрім одного гуртожитку всі інші поки не є безбар'єрним середовищем. ЕГ рекомендує покращувати можливості проживання здобувачів з особливими освітніми потребами і в інших гуртожитках ЗВО.</p>	<p>конфліктних ситуацій. Питання щодо реагування на ймовірні конфліктні ситуації постійно обговорюються на зустрічі адміністрації факультету зі старостами академічних груп.</p> <p>-За результатами соціологічного опитування (липень 2021 р) свою обізнаність в процедурі своєчасного та оперативного розв'язання спірних питань (зокрема пов'язаних з конфліктами, сексуальними домаганнями, корупцією, дискримінацією) підтвердили 70% опитаних.</p> <p>Також 70% погодилися з твердженням, що «Поведінка та висловлювання викладачів є професійними та недискримінаційними». Див 7 блок: https://drive.google.com/file/d/1_Kn0ckeM4wYjpNrBmx7WH6t_cLTwdOyI/view</p> <p>Положення про вирішення конфліктних ситуацій регламентується спеціальним положенням і є у відкритому доступі на сайті кафедри: https://univ.kiev.ua/pdfs/official/Procedure-for-resolving-conflict-situations-in-University.pdf</p> <p>- Зважаючи на специфіку будівель в студентському кампусі, їхній технічних потенціал, вік, територію студентського містечка тощо, а також враховуючи логістичну складову (легкий доступ до зупинок громадського транспорту), здобувачам освіти з особливими потребами було відведено для проживання гуртожиток №11. За бажанням здобувача, він має право проживати у цьому безбар'єрному гуртожитку. Інші гуртожитки будуть дообладнуватись після зняття обмежень на капітальне будівництво.</p>
Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми	
<p>Здобувачі вищої освіти не чітко розуміють свою можливу роль у змінах ОП, тому ЕГ рекомендує активніше залучати здобувачів вищої освіти та роботодавців до наступного перегляду ОП.</p>	<p>1. Здобувачі освіти беруть участь у обговоренні ОПП і їх побажання враховуються при удосконаленні ОПП. Наприклад: 23.01.2023 р. відбулася зустріч зі стейкхолдерами та студентами по обговоренню ОПП. Від здобувачів були присутні студенти 1-4-х курсів, які мали можливість висловити свої міркування щодо ОПП. Відеозапис зустрічі: http://www.art.history.univ.kiev.ua/page/Spivpratsya-zi-steykholderami-103.html, протокол обговорення результатів зустрічі №6 від 30.01.2023. Перспективами розвитку ОПП студенти визначили запровадження подвійного дипломування, заміни або видозміни курсів “Науковий образ світу” та “Історична екологія”, посилення підготування студентів з англійської мови. Також, наприклад, було проведено опитування серед здобувачів щодо доцільності викладання італійської мови (більшість висловилося «за» https://docs.google.com/forms/d/1ut1vREiadwh_qCem7_TalYPrZloevZLwjlwUnAOc8/edit) та на побажання здобувачів з основних компонентів ОПП 2022 р. було вилучено дисципліну «Історія СРСР» і введено дисципліну «Основи написання наукових робіт з історії мистецтва». Також враховано побажання щодо збільшення кредитів на вивчення англійської мови. Замість необхідних 17 кредитів було введено 19.</p> <p>За соціологічним опитування 2021 р. 60% здобувачів погодилися з твердженням, що</p>

Звіт ЕГ	Коментар КНУ
	<p>відгуки здобувачів освіти враховуються керівництвом факультету та викладачами для покращення освітньої програми. Див. 8 блок: https://drive.google.com/file/d/1_Kn0ckeM4wYjpNrBmx7WH6t_cLTwdOyI/view</p> <p>Представники студентського самоврядування беруть участь у роботі НМР Університету, на засіданнях якої розглядаються всі пропозиції щодо внесення змін до освітніх програм і до нормативних документів Університету з питань організації освітнього процесу.</p> <p>2. Роботодавці та стейкхолдери брали і беруть активну участь у розробці та обговоренні ОПП що підтверджують відеозаписи і фотофіксація зустрічей (https://www.youtube.com/watch?v=orxTyYtUFQ), короткі огляди результатів зустрічей на сторінках кафедрального сайту: http://www.art.history.univ.kiev.ua/page/Spivpratsya-zisteykholderami-103.html) та протоколи обговорень зустрічей на засіданні кафедр, наприклад: протокол №6 від 30.01.2023; протокол №11 від 8.06.2020.</p> <p>3. Роботодавці і стейкхолдери щорічно запрошуються (з погодинною оплатою) на читання окремих курсів. Про це детальніше вище у Критерій 6. Людські ресурси. Завдяки залученості у освітній процес потенційні роботодавці активно впливають на зміст ОПП. Наприклад: старша наукова співробітниця Національного музею імені Богдана та Варвари Ханенків, мистецтвознавиця асистент Ольга Новікова вже запропонувала на наступний рік кілька курсів пов'язаних із історією східного мистецтва; Міщенко І. І. к.м., член Національної спілки художників України, запропонувала курс, який увійшов у нову ОПП «Стилістичні та семантичні особливості творів українського мистецтва»; Добріян Д.М. Генеральний директор Міського музею «Духовні скарби України» запропонувала курс «Художні музеї та мистецькі зібрання України». Цей курс також увійшов у ОПП.</p>
Критерій 9. Прозорість та публічність	
<p>ЕГ рекомендує під час внесення наступних змін в ОП розміщувати у підрозділі «Публічне обговорення» разом із проектом програми й таблицю пропозицій. Структура сайтів кафедр, факультетів та самого КНУТШ дуже різна і неоднорідна. ЕГ рекомендує уніфікувати структуру наповнення кафедральних сторінок та сайтів. На загально університетському сайті варто спростити пошукову частину сайту для всіх користувачів(абітурієнтів, здобувачів тощо), це суттєво покращить можливості вчасного доступу до</p>	<p>- за порадою ЕГ пропозиції щодо удосконалення ОПП гарантом програми розміщені поряд із ОПП http://www.art.history.univ.kiev.ua/page/Osvitno-profesiyna-programa-Istoriya-mistetstv-134.html на постійній основі, хоча така публікація і не має значення для якості програми;</p> <p>- кафедральний сайт розроблявся гарантом бакалаврської програми (Котляров П.М.). Він наповнюється гарантами: Котляров П.М. (гарант ОПП бакалавр) і Казакевич Г.М (ОНП Магістр). Сайт інформативний, зрозумілий і такий, що повністю виконує свою функцію. Окрім того, стиль та дизайн сайту, як і наповнення його інформаційним контентом, є творчим процесом, який втілюють в життя розробник та адміністратор сайту. Вони формують оригінальність подачі інформації, її розміщення, якість тощо.</p>

<i>Звіт ЕГ</i>	<i>Коментар КНУ</i>
інформації цільової аудиторії.	<p>Статистика відвідування сайту здійснюється завдяки сервісу Google Аналітика: https://analytics.google.com/analytics/web/#/report-home/a9891041w231815107p217844776</p> <p>Ця ж статистика вказує, що географія зацікавленості сайтом кафедри Історії мистецтв надзвичайно широка. Аудиторія його відвідувачів це користувачі з країн Західної Європи та США. Найбільше користувачі заходять на сторінку «Студентам», «Абітурієнтам» та на сторінку з інформацією про викладачів. https://analytics.google.com/analytics/web/#/report-home/a9891041w231815107p217844776 Зауважень про складність пошуку на сайті кафедри чи некоректність роботи не надходило.</p>